

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100059

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-06-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кролівець Юлія Віталіївна

2. Krolivets Yuliia Vitaliivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-06-2020

Спеціальність за освітою: Дошкільна освіта

Місце роботи здобувача: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницький р-н., Київська обл., 08401, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 27.053.001

Повне найменування юридичної особи: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди"

Код за ЄДРПОУ: 04543386

Місцезнаходження: Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницький р-н., Київська обл., 08401, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницький р-н., Київська обл., 08401, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.81.21

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості розвитку розповідного мовлення дітей дошкільного віку
2. Psychological features of the narrative speech development in preschool children.

Реферат:

1. У дисертації подано результати теоретичного й емпіричного дослідження проблеми розвитку розповідного мовлення дітей дошкільного віку. Розповідне мовлення розглядається як психолінгвістичний феномен, що має мотиваційний, цілеутворювальний, внутрішньо- і зовнішньомовленнєвий компоненти. Аналіз наукових джерел також засвідчив, що проблематика усного розповідного мовлення дошкільників як у психологічному, так і психолінгвістичному аспектах залишається до цього часу недостатньо дослідженою, зокрема не виявлені особливості процесуальності дитячого розповідання, не встановлені відповідні йому рівні розвитку мовленнєвих операцій та дій; не представлена належною мірою здатність дітей втілювати в структурах усного мовлення внутрішні задуми. З урахуванням результатів аналізу досліджуваної проблеми

обґрунтовано психологічний та психолінгвістичний підходи до вивчення онтогенезу усного розповідного мовлення дітей дошкільного віку; сформульовано мету, завдання та етапи психодіагностики; висунуто робочу гіпотезу; виокремлено критерії та показники обсервації мовленнєвих операцій з побудови дітьми розповідей у зоні їхнього актуалгенезу та встановлення зони найближчого мовленнєвого розвитку. З урахуванням виокремлених теоретичних аспектів означеної проблеми та результатів констатувального експерименту розроблено логічну модель розвитку усного розповідного мовлення дітей дошкільного віку; сформульовано психолінгводидактичні принципи формування в дітей розповідного мовлення; розкрито суть категорії «психотехнологія». Відповідно було створено і впроваджено в освітній процес ЗДО психотехнологію, передбачену формувальним блоком логічної моделі та доведено її позитивний вплив на розвиток розповідного мовлення дошкільників. За результатами емпіричного етапу дослідження виокремлено психологічні й психолінгвістичні особливості розвитку розповідного мовлення дітей дошкільного віку, який є періодом оволодіння неусвідомленими, мимовільними, ненавмисними операціями (на рівні чуття мови) побудови розповідей. За результатами теоретичного й емпіричного дослідження запропоновано визначення поняття «розповідне мовлення» та «розвиток розповідного мовлення дітей дошкільного віку». Результати проведеного дослідження можуть бути використаними в різних типах закладів дошкільної освіти для психологічного супроводу, корекції і розвитку усного розповідного мовлення дітей, у психологічній практиці й освітньому процесі закладів вищої освіти. Ключові слова: розповідне мовлення, розповідь, висловлювання, формування операцій та дій, внутрішнє мовлення, екстеріоризація, інтеріоризація, психологічні особливості, образ, смисл, діти дошкільного віку, модель розвитку усного розповідного мовлення.

2. The dissertation presents the results of theoretical and empirical research of the problem of preschool children's narrative speech development. Narrative speech is considered as a psycholinguistic phenomenon that has motivational, purposeful, internal and external speech components. The analysis of scientific sources also showed that the issue of preschoolers' oral narrative speech in both psychological and psycholinguistic aspects is still insufficiently studied, in particular, the peculiarities of children's storytelling are not identified, the corresponding levels of speech operations and actions are not established; the ability of children to embody internal ideas in the structures of oral speech is not adequately represented. Taking into account the results of the analysis of the researched problem, psychological and psycholinguistic approaches to studying the ontogenesis of oral narrative speech of the preschool children are substantiated; the purpose, tasks and stages of psychodiagnostics are formulated; the working hypothesis is put forward; criteria and indicators of observation the speech operations on construction of stories by children in the zone of their actualgenesis and establishment of the zone of the nearest speech development are singled out. Taking into account the selected theoretical aspects of this problem and the results of the observational experiment, a logical model of oral narrative speech development of preschool children has been developed; psycholinguodidactic principles of formation the children's narrative speech are formulated; the essence of the category "psychotechnology" is revealed. Accordingly, the psychotechnology provided by the formative block of the logical model was created and introduced into the educational process of IPE and its positive influence on the development of preschoolers' narrative speech was proved. According to the results of the empirical stage of study, psychological and psycholinguistic features of the development of preschool children's narrative speech, which is a period of mastering the unconscious, involuntary, unintentional operations (at the level of sense of language) to build stories. According to the results of theoretical and empirical research, the definition of "narrative speech" and "development of preschool children's narrative speech" is proposed. The results of the study can be used in different types of preschool institutions for psychological support, correction and development of the oral narrative speech of children, in the psychological practice and educational process of higher education institutions. Key words: narrative speech, narration, utterances, formation of operations and actions, internal speech, exteriorization, interiorization, psychological features, image, meaning, preschool children, model of oral narrative speech development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калмикова Лариса Олександрівна

2. Kalmykova Larysa O.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Піроженко Тамара Олександрівна

2. Pirozhenko Tamara O.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поуль Валентина Станіславівна

2. Poul Valentyna S.

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Наталія Валентинівна

2. Kharchenko Nataliia V.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грейліх Ольга Олексіївна

2. Hreylikh Olha J/

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Волженцева Ірина Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Волженцева Ірина Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.